Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони. (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 167 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 26-го ЛИПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 26, 1979 No. 167 VOL. LXXXVI.

СЕНАТ ЗСА ВІДЗНАЧИВ ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ МОЛИТВОЮ І ЗАЯВАМИ СЕНАТОРІВ

Вашінгтон. — Молитвою на інтенцію поневолених націй та відповідними заявами ряду законодавців минулого четверга, 19-го липня, Сенат З'єднаних Стейтів Америки відзначив проголошений президентом Картером третій тиждень липня як Тиждень Поневолених Націй. Молитву на інтенцію поневолених націй провів того дня в Сенаті о. шамбелян Володимир Паска, викладач канонічного права в Католицькому Університеті Америки у Вашінґтоні та парох церкви св. Петра і Павла в Куртіс Бей у Меріленді. Отець шамб. В. Паска провів цю вступну молитву в Сенаті ЗСА згаданого четверга на запрошення о. д-ра Едварда Р. Елсена, капеляна Сенату, та на рекомендацію сенатора Беррі Ґолдвотера з Арізони. З нагоди своїх відвідин в Сенаті, що їх відбув о. шамб. Паска в товаристві ініціятора Тижня Поневолених Націй та голови Крайового Комітету цього Тижня і президента УККА, професора Джорджтавнського університету д-ра Лева Добрянського, о. шамб. Паска в розмові з багатьма сенаторами та у відповідь на їх запити мав нагоду поінформувати їх про стан Української Католицької Церкви в ЗСА та про переслідування цієї Церкви в поневоленій Україні. Молитва, яку о. шамб. В. Паска провів у Сенаті, в англійському оригінали і українському перекладі звучить:

Almighty God!

In accordance with Your benevolent encouragement to seek the aid of Divine Providence in all our temporal endeavors, we ask Your continued blessing upon this august assembly, the distinguished Senate of the United States.

May its deliberations reflect the high purposes that are to benefit our country in advancing its social well-being, protecting our inalienable freedoms and enlightening us in the role of promotor of justice and peace throughout the world.

As inheritors of this tradition in the United States, we earnestly pray that Ukraine and all captive nations share these blessings that You intend for us.

The profound awareness of Your presence as God of all nations leads us to anticipate the realization of these goals through our individual strivings and the common determinations of this revered legislative assembly.

Humbly, yet confidently, we petition for these graces in behalf of this Senate and our country, for You are omnipotent toward all Your creation and infinitely merciful in responce to our needs.

Amen.

Всемогучий Боже!

Згідно із Твоєю милосердною заохотою просити допомоги Божого Провидіння в усіх наших світських зусиллях, ми прохаємо Твого постійного благословення для цього високого зібрання, заслуженого Сенату З'єднаних Стейтів.

Нехай його наради віддзеркалюють високі цілі, що принесли б користь нашій країні в поступі її соціяльного добробуття, захороні наших невід'ємних вольностей та в просвіщенні нас в ролі захисника справедливости і миру в цілому світі.

Як спадкоємці цієї традиції в З'єднаних Стейтах, ми ревно молимось, щоб ці благословення, що їх Ти заміряєш для нас, зійшли й на Україну та всі поневолені нації.

Глибока свідомість Твоєї присутности як Бога всіх націй дає нам надію на здійснення тих цілей нашими особистими зусиллями та спільними рішеннями цього достойного законодавчого зібрання.

Покірно і з надією благаємо тих ласк в імені Сенату і нашої країни, Ти бо єси всемогучий у відношенні до всіх Твоїх створінь та безмежно милосердний у відповіді на наші потреби.

Амінь.

ПЛ. СЕН. Д-РА ЮРІЯ СТАРОСОЛЬСЬКОГО ВДРУГЕ ІНАВҐУРОВАНО НА НАЧАЛЬНОГО ПЛАСТУНА

Голова ГПР Ярослав Гладкий (справа) заприсягає Начального Пластуна Юрія Старосольського
(Світлила Рома Сохан-Гадзевич)

Іст Четгем, Н. Й. (Р. С.-Г.). — Святочне введення в уряд Начального Пластуна, пл. сен. кер. д-р Юрія Старосольського, відбулося тут, на пластовій оселі „Вовча Тропа" в неділю, 22-го липня, під час Дня Пластуна-Пластунки в присутності членів пластового проводу, представників українських організацій та численних пластунів і громадян, між якими була дорога гостя Раїса Мороз. Вибір д-ра Старосольського на другу семирічну каденцію був проголошений вже раніше пленумом Головної Пластової Ради. Церемонію заприсяження Начального Пластуна перевів голова Головної Пластової Ради Ярослав Гладкий.

Відкриття Дня Пластуна, що традиційно проходить на пластових оселях після двотижневого таборування, відбулося у суботу, 21-го липня, в 11-ій год. перед полуднем на Мазепинській площі, на якій зібралося біля 400 таборовиків — учасників таборів новаків, новачок, юнаків і юначок разом із своїми проводами. Після молитви та піднесення українського і американського прапорів, як теж знамена Року Дитини, відчитано наказ та переведено дефіляду. Команду Дня Пластуна становили: комендант Роман Копач, бунчужний Борис Лоза і писар Марта Зелик.

По полудні відбулася програма у виконанні таборовиків, під час якої новачки виступали із ритмічною руханкою та співом і новаки із ритмічними вправами. Табір юначок виконав впра

(Закінчення на стор. 4)

КОНҐРЕСМЕН ДЕРВІНЬСКІ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ ФОНДІВ ДЛЯ „РАДІО ВІЛЬНА ЕВРОПА" І „РАДІО СВОБОДА"

Вашінгтон. — Конґресмен Едвард Дервіньскі з Іллінойс вніс 12-го липня ц.р. поправку до бюджетового законопроєкту, яка пропонує призначити 3 мільйони долярів більше для „Радіо Вільна Европа" і „Радіо Свобода" з уваги на зменшення вартости доляра.

„Сімдесят шість відсотків видатків „РВЕ" і „РС" є виплачені в західньонімецькій валюті, і тому ці додаткові фонди є потрібні для вирівняння вартости марки супроти доляра. Від 1971 р., тобто від часу, коли „Радіо Вільна Европа" і „Радіо Свобода" є публічно піддержувані Конґресом, фінансова піддержка для обох радіостанцій значно зменшилася. Бюджет Конґресу в жадному випадку не вирівняв втрати у вартості доляра та зростаючих видатків на прожиття. Вимогу 5 мільйонів долярів на покриття зменшення вартости валюти зменшено до 3 мільйонів долярів, і тому я закликаю, щоб привернути 5 мільйонову суму."

Дервіньскі сказав, що „Радіо Вільна Европа" передає програми до країн Східньої Европи в шістьох мовах, а „Радіо Свобода" надає радіопередачі до народів Совєтського Союзу в 15 мовах, що становить 80 відсотків всіх західних радіопередач в цю частину світу. Він твердив, що Совєтський Союз збільшив свої радіопередачі на 62-ох мов на територію Близького Сходу, Африки, Південної і Східньої Азії та до Латинської Америки.

„В той час, коли совєти збільшають свою пропаґанду через радіопередачі, ЗСА послаблює свої зусилля. Ми маємо на це достовірні свідчення совєтських дисидентів, що послаблення радіопередач „Радіо Свобода" і „Радіо Вільна Европа" буде поважним ударом для руху оборони прав людини у совєтській сфері, — заявляє Конґресмен з Іллиной.

„Радіо Вільна Европа і Радіо Свобода є важливою зброєю у боротьбі за правду проти совєтської пропаґанди, і як такі, вони представляють собою атути в американській обороні. Ми не сміємо зменшувати видатків, які призначені на передавання послань про свободу, і ми не можемо позволити собі на те, щоб ми програли радійову боротьбу зі совєтами", — закінчив Дервіньскі.

Під час дебат над цією поправкою голова бюджетової комісії в Палаті Репрезентантів запевнив Дервіньского, що Комісія призначить додаткові фонди для вирівняння валютних змін в додатковому фінансовому бюджеті. З огляду на це, що ціль була осягнена, конґресмен Дервіньский відтягнув свій проєкт поправки.

Новий уряд Нікараґуи вимагає видачі А. Сомози

Манаґуа, Нікараґуа. — Революційна хунта Нікараґуи подала до відома у понеділок, 23-го липня, що вона вимагатиме від ЗСА видачі колишнього президента Анастасія Сомози, його родини, приятелів і дорадників з наміром поставити їх під суд за „нелеґальне збагачення".

Серґіо Рамірез Меркадо, провідник п'ятичленної хунти, повідомив, що його особистим завданням як члена цієї хунти є „поставити Сомозу і його прибічників під суд". Кожний із членів хунти, твердить Рамірез, прийняв якесь специфічне завдання. „Суд над Сомозою — це моє завдання".

Американські дипломатичні джерела твердять, що під час переговорів у справі передання влади хунті, які велись кілька тижнів тому, Рамірез не згадував про будь-які порахунки зі Сомозою. Однак він змінив своє становище, як він сам заявив, після того, як хунта перевірила стан державної скарбниці. „Сомоза і його приятелі забрали все до цента, не залишивши нічого", — заявив Рамірез, який є правником по професії. Він сказав, що хунта не має жадного домовлення з урядом ЗСА щодо недоторкальности Сомози. „Якщо (американці) дали йому якісь обіцянки, то вони це зробили з власної ініціятиви", — твердить Рамірез.

Керівник американської амбасади Томас О'Доннелл заявив, що Сомоза, жінка якого є американською громадянкою, одержав від уряду ЗСА туристичну візу на час чотирьох років.

У міжчасі Державний департамент подав до відома, що ЗСА продовжуватимуть вдержувати зв'язки з Нікараґуою, не зважаючи на зміну урядів. Формально заяви щодо визнання хунти урядом ЗСА не було потрібно видавати, — інформує Державний департамент, — бо під час громадянської війни в Нікараґуі ЗСА не зірвали відносин з тією країною. Міністерство закордонних справ Нікараґуи і американська амбасада тільки обмінялись листами щодо продовження зв'язків і вдержання добрих відносин.

Хомейні заборонив музичні передачі

Теґран, Іран. — У понеділок, 23-го липня, Аятолла Хомейні, духовний і революційний мусулманський лідер країни, заборонив усі музичні передачі — від Баха до модерної „рак" — на радіостанціях і телевізійних програмах, заявляючи, що музика нічим „не відрізняється від опіюму".

Таким чином музика опинилася серед раніше заборонених алкогольних напитків, більшости західних фільмів і купання на пляжах жінок і чоловіків разом, що втішалися великою популярністю під час колишнього „сатанічного" режиму шаха Паглеві, які не будуть толеруватися, — як заявив Хомейні, — в Ісламській Республіці.

Аятолла Хомейні твердив, що музика „розкладала іранську молодь" та позбавляла її „сили й мужности". „Якщо ви бажаєте незалежности своїй батьківщині, — твердив Хомейні, — ви мусите викорінити музику й не боятися бути названим старомодними. Музика — це зрада нації й молоді".

Заяву Аятолли Хомейні про заборону музичних програм відразу критикували любителі музики та власники крамниць з музичними платівками та магнітофонними записами.

Власниця подібної крамниці заявила, що „люди сильної волі" повинні виступити проти заборони Хомейні, а якщо ця заборона стане дійсністю, то любителі музики купуватимуть платівки й магнітофонні стрічки „вдесятеро більше" як було раніше. Ця заборона — „це затискання індівідуальної свободи. Він (Хомейні) не може зупинити мене від слухання музики, байдуже який я маю смак" — додала власниця магазину.

ДІЙШЛО ДО ПОРОЗУМІННЯ ЩОДО ДОПОМОГИ ІНДОКИТАЙСЬКИМ ВТІКАЧАМ

Женева, Швайцарія. — Після дводенних нарад представників 62-ох держав скликаних Об'єднаними Націями в справі негайної допомоги індокитайським втікачам, ухвалено минулої суботи, 21-го липня, передати Комісареві для Втікачів при Об'єднаних Націях суму 190 мільйонів долярів. Японія додатково зобов'язалася покрити 50 відсотків бюджету Високого Комісара для Втікачів при ОН.

Крім того, представники держав, які взяли участь у конференції, зобов'язалися переселити до різних країн світу 260,000 індокитайських втікачів з комуністичних держав.

При кінці конференції генеральний секретар ОН д-р Курт Вальдгайм заявив, що в'єтнамська делеґація на цю конференцію, після довгих переговорів, згодилася прикласти всіх зусиль для припинення „нелегального виходу" втікачів з В'єтнаму.

Члени Асоціяції Південноазійських Держав твердили, що їхня допомога втікачам є дестабілізаційним фактором в їхніх державах. Вони домагалися, щоб їх уряди мали запевнення, що вони не мусітимуть приймати необмежене число індокитайських втікачів на постійне поселення.

Віцепрезидент ЗСА Волтер Мондейл, який очолював американську делеґацію на конференції, гостро засудив в'єтнамський уряд за нелюдяне трактування втікачів з В'єтнаму. Він твердив, що ця політика Ганою не має нічого спільного з колишньою війною на тому обширі і Америка в ніякій мірі не може бути відповідальною за масовий вихід людей з В'єтнаму.

Віцепрезидент Мондейл далі говорив, що „вигнання" людей проти їхньої волі з В'єтнаму має расистський характер, бо більше як 70 відсотків вигнаних є китайського походження. Між ними є також релігійні провідники та члени інших меншостей.

І хоч він закликав присутніх делеґатів робити все можливе для зменшення терпіння тих втікачів, Мондейл ясно ствердив, що основна відповідальність за цю проблему спадає на власті комуністичних держав Індокитаю, а головно на уряд „Соціялістичної Республіки В'єтнаму".

„Уряд тієї країни не дає жадної запоруки щодо забезпечення прав людини. Його жорстока й безвідповідальна політика змушує власних громадян залишати все своє майно й те чим вони дорожать, і навіть наражувати власне життя, втікаючи в незнане майбутнє".

Від 1975 року понад мільйон втікачів залишили В'єтнам, Камбоджу і Ляос з чого 550,000 перебуває в південноазійських країнах і в Гонґ Конґу, чекаючи на постійне поселення в будь-якій країні.

ЗСА відкриють бюро у В'єтнамі для переселення втікачів

Вашінгтон. — З'єднані Стейти Америки і комуністичний В'єтнам погодилися в принципі, що ЗСА відкриють через декілька тижнів консульське бюро у В'єтнамі для допомоги переселення в'єтнамських втікачів, яких викидають насильно з В'єтнаму в кількості 60 тисяч місячно, — заявив представник американського уряду в понеділок, 23-го липня.

Американські консулярні урядовці працюватимуть під опікою Високого Комісара Об'єднаних Націй для Втікачів. Це буде перша американська група в Ганої з того часу, коли комуністичний режим „з'єднав" В'єтнам.

Дик Клярк, американський урядовець програми для втікачів, який поінформував про міжнародну конференцію в справі індокитайських втікачів, яка щойно відбулася в Женеві, Швайцарія, заявив, що ЗСА зроблять все можливе для переселення в'єтнамських біженців, зокрема тих, які мають родичів у ЗСА.

В'єтнам дозволив дотепер виїхати 29-ом із 5,500 в'єтнамцям, список яких недавно склав американський уряд, які мають родичів у ЗСА. В'єтнам зі свого боку подав свою листу з 450 осіб, з яких лише 150 було на списку американського уряду. Одначе більшість з них втекло з В'єтнаму, які вже й так опинилися в ЗСА.

Якщо в'єтнамський уряд дозволить американським консулярним працівникам видавати візи на виїзд до ЗСА, то біля 250 в'єтнамців у тиждень можуть виїхати до своїх родичів в Америці. Крім того, як заявив представник американського уряду, ЗСА погодилися прийняти 14,000 в'єтнамців, тобто т. з. „людей на човнах" місячно до кінця цього року, які не включаються в плян з'єднання родин, члени яких проживають у ЗСА.

Одночасно повідомляють, що один італійський корабель відправився з Сінґапуру в Південнокитайське море за розшуками в'єтнамських „людей на човнах". Міжнародна преса подає, що в тій місцевості знаходиться біля 1,000 втікачів, яких італійський уряд готовий прийняти у своїй країні.

Західньонімецька амбасада в Куала Лумпур, Маляйзія, повідомила, що два німецькі торговельні кораблі підібрали понад 370 в'єтнамських втікачів недалеко від берега Маляйзії. Уряд Маляйзії дозволив їм, як заявив представник німецької амбасади, висісти на своїй території, бо Західня Німеччина ґарантувала прийняти цих „людей на човнах" як переселенців.

КНР плянує вживати нуклеарну енерґію в індустрії

Пекін. — Хоча Китайська Народна Республіка вживає нуклеарну енерґію майже виключно для мілітарних цілей, то її уряд плянує поширити примінення нуклеарної технології в індустрії і сільському господарстві, — твердить газета Ґуанґмінґ у статті за підписом Дослідного центру атомової енерґії у Пекіні.

Стаття стверджує, що КНР вже експортує радіоактивні ізотопи у малій кількості, однак не згадує нічого про вжиття нуклеарної енерґії для розв'язки енерґетичної кризи.

Ще минулого грудня Пекін подав до відома, що КНР має намір закупити дві нуклеарні станції у Франції, але члени одної із французьких делеґацій, які недавно повернулись з відвідин у Китаї, твердять, що тепер становище уряду змінилось, тобто, що КНР не вживатиме нуклеарної енерґії для розв'язки енерґетичних проблем.

ЗААРЕШТОВАНО ГОЛОВУ ВІРМЕНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ

Москва.— Пресове агентство „Ассошіейтед Пресс" подало в неділю, 22-го липня, що совєтські чинники заарештували Едуарда Арутуняна, основоположника Вірменської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод.

Дисиденти в Совєтському Союзі поінформували згадане пресове агентство про те, що тиждень тому совєтська влада провела обшук у хаті Арутуняна й забрала його зі собою, що тепер вказує на формальний арешт, хоч акт обвинувачення ще невідомий.

Заарештовання п'ятдесятлітнього економіста з Єревану, Едуарда Арутуняна, вважається, на думку совєтських дисидентів, дальшим кроком Кремлю, який спрямований на здавлювання Гельсінкських груп у Совєтському Союзі.

Брата Едуарда Арутуняна, Шаґена, також члена Вірменської Гельсінкської групи, совєтські поліційні чинники заарештували в грудні 1977 року. Його засудили в січні 1978 року на три роки ув'язнення за те, мовляв, що він не підпорядкувався „представникові влади".

УРЯД ЗСА ПЛЯНУЄ ВІДТЯГНУТИ СВОЇХ СЛУЖБОВЦІВ З АФҐАНІСТАНУ

Вашінгтон. — Державний департамент ЗСА подав до відома в понеділок, 23-го липня, що в наступних тижнях уряд ЗСА плянує відтягнути з Афґаністану всіх своїх службовців та їхні родини з уваги на небезпеку в обличчі зростаючої громадянської війни.

Речник Державного департаменту Годдінґ Картер поінформував, що в Афґаністані перебуває під цю пору біля 250 американців, в тому деяке число відвідувачів. Біля 100 службовців повернуться до ЗСА вже в найближчих тижнях, а в американській амбасаді залишиться 48 осіб.

Звідомлення розвідчих агенцій вказують на це, що заворушення в Афґаністані починають набирати розмірів громадянської війни, не зважаючи на намагання просовєтського режиму президента Нора Мохаммеда Таракі здушити повстання різних мусулманських національних меншин і племен, які майже всеціло опанували декілька із 28-ох провінцій. Американські розвідчі джерела заявили вже кілька тижнів тому, що 100,000-на армія Афґаністану поволі розпадається під ударами прокомуністичних повстанців, і що тому не всилі зарадити совєтські „дорадники", число яких зросло до біля 4,500. На рішення Державного департаменту, — заявив Г. Картер, — вплинув „ряд випадків" у столичному місті Кабул та на головному шляху до міста Пешавар у сусідньому Пакістані.

Уряд ЗСА почав відтягати своїх службовців ще минулого лютого після того, як терористи схопили американського амбасадора Адольфа Дабса, який згинув у перестрілці поміж схоплювачами і афґаністанськими вояками. ЗСА також значно зменшили допомогу Афґаністанові та відкликали працівників Корпусу Миру.

Опубліковано твори філософа П. Юркевича

Вінніпеґ, Канада. — У травні ц.р. Колеґія св. Андрея в Вінніпезі (Гуманістичний відділ якої стає Центром Українських Канадських Студій в афіліяції Манітобського університету) видала, за редакцією прот. С. Ярмуся, професора Колеґії, першу збірку творів Памфіла Юркевича, українського філософа другої половини XIX століття.

У збірку входять десять трактатів філософсько-християнського змісту. Сама ж філософія Юркевича — це своєрідне систематичне філософське оформлення тих психологічних і духових процесів, які були і є двигуном життя і виразником характеру українця від найдавніших часів. Популярно, мислення й духові пориви Юркевича називають „Філософією серця".

Збірка творів Юркевича — це книга на 928 сторінок, що включає вступну статтю прот. Степана Ярмуся українською і англійською мовами, на понад 140 сторінок друку.

Крім збірки творів Юркевича, яку видано в російських ориґіналах (дуже обмеженим накладом), Колеґія св. Андрея окремо видала англомовний текст праці С. Ярмуся; ця книжка (80 сторінок) становить науковий вступ до Юркевича і його філософії; її метою є ознайомлення із цим сектором української культури англомовних читачів. Український текст студії прот. С. Ярмуся, такого ж формату, видав окремою книжкою Інститут Дослідів Волині.

Памфіл Данилович Юркевич народився в родині православного священика на Полтавщині 16-го лютого 1826 року. По закінченні богословської і філософської освіти, він був професором філософії в Київській Духовній Академії, а згодом у Москві, де й помер 4-го жовтня 1874 року. Глибока християнська віра П. Юркевича й наука про людину як про унікальну цінність і гідність осамітнили філософа, ввели його в довгу боротьбу з російськими революціонер - демократами й матеріялістами, яка тривала до його смерти. Юркевича забули... Але його філософія дала почин таким ідеалістичним унапрямленням, як інтуїтивізм, персоналізм та християнський екзистенціялізм. Першим послідовником Юркевича був російський філософ Владімір Соловйов. Пізніше, на основі навчань Юркевича, розвинулася християнсько-ідеалістична школа росіян, що працювала в пореволюційний час на еміґрації. Але крім Соловйова, речники цієї школи, Юркевича згадували дуже рідко. Недавно, на Юркевича звернули увагу в СССР, але, як звичайно проти всіх антиматеріялістичних філософів, в неґативний спосіб.

Всі вищеназвані праці можна набути в Колеґії св. Андрея у Вінніпезі. Ціна цих видань (з пересилкою) така: Збірка творів Юркевича (928 ст.) — 45.00 дол.; Памфіл Д. Юркевич і його філософська спадщина — 3.00 дол.; Pamphil D. Yurkevych and His Philosophic Legacy — 3.75 дол. Адреса Колеґії: St. Andrew's College in Winnipeg, University of Manitoba, 475 Dysart Road, Winnipeg, Manitoba R3T 2M7.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Андрю Янґ

Під час недавньої „чистки" свого уряду президент Джіммі Картер повинен був вимагати резигнації Андрю Янґа, амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй, бо публічні заяви Янґа часто розходилися і розходяться з політикою уряду ЗСА, компромітуючи не тільки Президента, але і цілу країну.

Наприклад, рік тому, коли президент Картер публічно і цілком правильно заявляв, що судові розправи над совєтськими дисидентами Анатолієм Щаранським, Александром Ґінзбурґом та іншими оборонцями прав людини в СССР є „атакою на кожну людину в світі, яка вірить в основні людські вольності та готова ці вольності обороняти чи за них боротися", і коли по цілому світі зростали протестні акції проти тих терористичних совєтських судових процесів та взагалі проти переслідування комуно-московським диктаторським режимом всіх інакомислячих, борців за національні, політичні, релігійні та загальнолюдські права — то амбасадор Янґ під час пресового інтерв'ю у Швайцарії висловив цілком безпідставне твердження, що в ЗСА, мовляв, також є „сотні, а може і тисячі політичних в'язнів".

Своїм твердженням про „американських політичних в'язнів" Янґ заподіяв дуже багато шкоди. Його твердженням, яке не було оперте на жадних фактах, Янґ не тільки послабив заходи уряду ЗСА та цілого вільного світу облегшити долю борцям за права людини в Совєтському Союзі та інших комуністичних диктаторських країнах, але також дав в руки Москви пропаґандивну зброю, яку Кремль почав використовувати проти Америки, тобто проти країни, інтереси якої амбасадор Янґ має обов'язок обороняти в Об'єднаних Націях і на інших міжнародних форумах. Тільки день після безпідставної заяви Янґа совєтське пресове агентство ТАСС повідомило про це, підкреслюючи, що „високий урядовець" в уряді президента Картера „признав", що в ЗСА є політичні в'язні, зазначуючи, що те сталося саме в час, коли Президент засуджував судові розправи над совєтськими дисидентами і передав Леонідові Брежнєву звернення в тій справі.

Отже, як передбачувалось, абсолютно фальшиве твердження Янґа про „політв'язнів" в ЗСА — це була вода на млин совєтським пропаґандистам, які використали і напевно далі використовуватимуть його твердження для очорнювання Америки і для спроб послабити світовий протест проти порушування всіх основних прав людини в Совєтському Союзі.

Безпідставне і фальшиве твердження Янґа про існування політичних в'язнів у ЗСА викликало гостру і вповні оправдану реакцію серед американських законодавців, коментаторів і американського загалу. До Білого Дому тоді наплинуло багато закликів, щоб президент Картер негайно звільнив Андрю Янґа з цього преважливого посту, бо це не був перший раз, що Янґ виголосив такі безпідставні та необдумані твердження. У час, коли президент Картер і члени уряду ЗСА публічно перестерігали, що присутність кубинських вояків в кількох африканських країнах становить загрозу для світового миру, не кажучи вже про загрозу для Африки, то Янґ твердив, що присутність кубинських військових частин в африканських державах сприяє „стабільності" на тому обширі, як теж твердив, що Америка „безпідставно" боїться поширення комунізму на тому континенті, додаючи, що уряд ЗСА розглядає події в тій частині світу крізь призму „холодної війни" та що страх Вашінґтону щодо майбутности Африки базований на „параної відносно комунізму".

Варта пригадати, що американський амбасадор Янґ раніше теж твердив, що кілька останніх президентів ЗСА були „расистами" і публічно заявив, що „безглуздо" є вважати, що присутність кубинських і совєтських вояків в Африці становить стратегічну небезпеку для ЗСА і вільного світу. Ці заяви Янґа були одвертим запереченням становища, що його зайняли президент Картер і ряд членів уряду ЗСА, які кількакратно перестерігали Гавану і Москву, що їхнє військове втручання в Африку загрожує мирові та може пошкодити політиці детанту між Америкою та комуністичним світом, веденим Совєтським Союзом.

Андрю Янґ, як приватна особи має право критикувати будь-який аспект політики уряду ЗСА. Однак, як американський амбасадор до Об'єднаних Націй — обов'язком якого є пояснювати світові закордонну і внутрішню політику Америки — Янґ не уповноважений публічно критикувати політику уряду ЗСА і ще до того критикувати її неправильно, як теж не може він безпідставно очорнювати своєї країни такими заявами, як твердженням про „американських політичних в'язнів".

Тому, що безпідставні і фальшиві заяви Янґа вже довший час спричиняють велику шкоду Америці, президент Картер повинен негайно звільнити його з посту амбасадора до ОН, або порадити йому „добровільно" зрезиґнувати. На тому преважливому пості повинен служити досвідчений і відповідальний дипломат, а не така безвідповідальна особа і цілковитий новик в лябіринтах міжнародної дипломатії, яким виявився Андрю Янґ.

Шевченківська Фундація призначила 10,800 долярів

Вінніпеґ (Дирекція Шевченківської Фундації). — З доходів одержаних в новому році, що почався 1-го квітня ц. р., Дирекція Шевченківської Фундації на своєму засіданні, 5-го липня ц. р. призначила 10,800 долярів на 12 аплікацій, одержаних головно від студіюючої молоді на проєкти, виконання яких передбачено на літні місяці 1979. Разом з попередніми субсидіями, Шевченківська Фундація дотепер виплатила разом на розвиток української культури в Канаді суму 369,256.82 долярів.

Наступне засідання Дирекції відбудеться в кінці місяця вересня ц. р., на якому будуть розглянуті аплікації, яких полагодження відкладено на осінь, і всі інші аплікації, які вплинуть до того часу. Згідно з чартером фундації, Дирекція бере під увагу лише проєкти, пов'язані з розвитком української культури в Канаді. В аплікаціях проситься подавати докладний опис проєкту враз із точним поданням запотребування фондів на його фінансування. Першенство дається проєктам, які є спонзоровані чи рекомендовані Відділами КУК, що репрезентують українську зорганізовану громаду в місці осідку аплікатна.

До прохання на особисті субсидії чи стипендії, призначені для артистів і студентів мистецтва, проситься подати їх число соціяльного забезпечення, бо за вимогою закону, такі субсидії фундація мусить зголосити для податкових цілей, з яких аплікант може звільнитися при річному податковому зізнанні, згідно з Обіжником Податкового Уряду ч. IT-75P.

о. Семен Гаюк

СОВЄТСЬКА АТЕЇСТИЧНА ОБРЯДОВІСТЬ

[1]

Безпрецедентне в історії переслідування Церкви Христової у Совєтському Союзі розраховане було на цілковите знищення Церкви та на викорінення із народного побуту не тільки віри в Бога, але й всіх релігійних практик.

Зокрема жорстокий, буквально розбійницький, погром Церкви почався після видання 23-го січня 1918 року т. зв. Радою Народних Комісарів окремого декрету про відділення Церкви від держави і школи від Церкви.

Видаючи цей декрет, Рада Народних Комісарів — це вийняткове збіговисько всілякого роду інтернаціональних авантюристів та нехристів, по-узурпаторськи порушила найелементарніші основи народовластя, бо не перевела в так важливій справі ані всенародного голосування, ані, принаймні, хоч видимість якогось референдуму.

Ось дослівний текст параграфу 12-го декрету: „Ніякі церковні і релігійні громади не мають права володіти власністю. Прав юридичної одиниці вони не мають".

І не менше жорстокий параграф13: „Всяка власність існуючих в Росії церковних і релігійних спільнот оголошуються народною власністю".

Заборонивши Церкві посідати якебудь рухоме чи нерухоме майно, совєтські загарбники влади розпочали загальний грабунок Церкви, що відбувався в супроводі арештів і розстрілів духовенства і вірних під закидом спротиву зарядженням совєтської влади.

Найперше пограбовано всю церковно-богослужбову утвар: посуд, хрести, книги в металевих оправах, розграбовані були неоцінимі церковні бібліотеки і архіви, з яких добра половина була по-вандальському знищена, а решту спритні комерсанти вивезли за кордон та продали за тверду валюту.

Усі ж храми, разом з церковними домами і землями, стали власністю Комуністичної партії, яка розпоряджала ними за своїм власним уподобанням.

Коли ж у багатьох місцевостях громади віруючих хотіли існувати як зорганізовані церковні одиниці, то, за свої церкви, збудовані жертвеністю їх батьків і прадідів вони мусіли були платити червоним Зельманам неймовірно високу аренду. Та чи не найтяжчі моральні терпіння доводилося зносити віруючим людям з причини утрудненого виконування відвічних таїнств і обрядів, згідно з віронавчанням Християнської Церкви.

Внаслідок большевицького насильства, життя віруючих людей, помимо матеріяльних злиднів збідніло ще й духовно.

Важливі події у житті людей, як народження, шлюби, похорони не можна було обмежити лише формальними записами в сільських управах, чи створених для цієї мети в окремих канцеляріях, названих Загсами.

Комуністична адміністрація почала „ударну" пропаганду за вироблення власних атеїстичних обрядів, за вироблення спеціяльних святкувань, з наданням цим обрядам і святкуванням своєрідної атракційности та пролетарського змісту.

Звичайно всі ці обрядові дійства відбувалися під суворим партійним наглядом та оперті були на марксистсько-ленінській доктрині. Як правило ні одна така церемонія не відбувалася без промови уповноваженого від партії з повінню цитат з Маркса та з Леніна, і з урочистою присягою для їх невмирущої справи. Важливим компонентом у цих дійствах була музика. І коли в міських осередках ці усі дійства відбувалися на рівні можливому до сприйняття, то вже в селах в більшості вони не витримували самої поблажливої критики.

Таким чином, на ідеологічному фронті боротьби з релігією, помічався формальний прорив. Тож, використовуючи загально-пануючі злидні та недостачу у всьому, партійні органи почали заманювати людей до своїх Загсів всілякого роду подарунками як, наприклад, ліжко або патефон, або навіть кусок якоїнебудь матерії на убрання чи на сукonку, за які, як правило, платилося з убогої колгоспної каси. Ця практика, з усякого роду варіянтами, існувала досить довго в період насильного нав'язування стероризованим людям нової совєтської обрядности.

І коли згодом, всякими правдами і неправдами протоптано стежку до Загсів, цей своєрідний підкуп може частинно і зник, але нова совєтська атеїстична обрядовість все одно до цього часу не має справжньої притягаючої сили, що і є постійною журбою фанатичних атеїстів та Комуністичної партії.

Слідкуючи уважно за атеїстичною пресою, дуже часто доводиться зустрічати нарікання партійних органів на великі недотягнення в закріпленні нових совєтських обрядів, саме з причини цілковитої її беззмістовности і формалістичної сухости.

У журналі „Наука и Религия" число 2 з біжучого року подано докладний звіт з діяльности „Другої Всесоюзної наради-семінара по соціялістичній обрядности". Цей звіт одразу впроваджує нас в суть справи та говорить про всі заходи та намагання атеїстичної держави викорінити всяку релігійну обрядність, а на їх місце, силою і обманом впровадити обрядовість атеїстичну.

[Продовження буде]

Мирослав Лабунька

НА СТОРОЖІ РІДНОГО СЛОВА

(Слово виголошене на Крайовому Пластовому З'їзді 28-го квітня 1979)

(2)

У зв'язку з наміченим пляном увести навчання російської мови в усіх клясах загально-освітніх шкіл в Україні, як і посилити інтенсивність її навчання у школах усіх видів (і поза школами), вже довший час ведеться посилена кампанія, що її ціллю є оправдати цей лінгвіцид. Свого роду „шептана" пропаганда вказує на „очевидні" різниці між мовою „селянською", цебто українською, на її „низький рівень" та її „невиробленність", і мовою „культурно вищою", цебто російською. Рівночасно йде відкрита пропаґанда (по моєму просто : ідіотичними) оправданнями на її вивищення. Наведу для прикладу цитату із статті „Удосконалювати вивчення і викладання російської мови в загальноосвітніх школах і педагогічних навчальних закладах республіки" („Радянська Освіта", 1 листопада 1978 р.): „Російська мова-мова дружби й братерства народів СРСР, яка сприяє активній участі трудящих у виробничому й громадському житті країни. Ґрунтовне оволодіння російською мовою має важливе соціяльно-політичне й інтернаціональне значення, відкриває перед радянськими людьми необмежені можливости **для прилучення** до багатої культури російського народу...". І дальше в тій же статті, **„учні добровільно, з великим бажанням вивчають російську мову, яка стала важливим засобом міжнаціонального спілкування"**. І вкінці: „Все це сприяє підвищенню рівня практичного володіння **мовою Леніна**". (Підкреслення наші).

Ось такими арґументами про „багату культуру російського народу", що до неї можна прилучитись (не, щоб її пізнати, вивчивши мову! Ні! Тут виразно говориться про прилучення, що є рівнозначне з русифікацією!) про „мову Леніна" (чому тоді не піти взад і не вимагати, щоб усі комуністи вивчали мову Маркса і Енґельса, цебто німецьку мову?!), оправдується цей черговий наступ казенної російщини на українську мову, як і на мови інших народів СССР. Порядком підготови цієї офензиви зроблено й заплановано цілий ряд практичних потягнень, що їх бодай декотрі, варто тут згадати. І так — у 1976 р. відбулась республіканська наукова конференція на тему: „Шляхи підвищення ефективности вивчення російської мови в школах УРСР — у світлі рішень XXУ З'їзду КПСС". У листопаді 1978 року Колеґія Міністерства Освіти УССР затвердила окремий плян „заходів" щодо дальших удосконалень вивчення і викладання російської мови в початкових і середніх школах та в інститутах, де підготовляються кадри учителів, як також у дошкіллі та позашкіллі (йдеться мабуть про літні табори шкільної молоді!). Також минулого року введено деякі зміни у навчанні російської мови, як кажеться, у „експериментальному" пляні. Вже ведеться підготова викладачів російської мови в тих клясах, що в них досі тої мови в школах з українською мовою навчання, не викладали. Деякі учителі переходять відповідне перекваліфікування для того, щоб могти стати вчителями російської мови.

Пляни підготови введення навчання російської мови, як і сам початок введення такого навчання із початком шкільного року 1980/81, розроблено і вкладено в загальний плян окремої п'ятилітки, що починається цього року. Це також неабиякий показник важливости цієї справи для сучасного режиму. Пригадаймо, що всі важливі зміни, а то й сама побудова совєтської держави й суспільства плянувались і відбувались етапами послідуючих загальних п'ятиліток. По аналогії тут заплянована спеціяльну п'ятилітку для цієї важливої, з погляду доктрини злиття націй, справу.

Як довідуємось із статті „Радянської Освіти", що її вже цитували ми вище, пляни цієї п'ятилітки лінгвіциду, включають ось такі конкретні завдання: розробка структур нових програм для навчання російської мови і літератури включно із змінами в навчальних плянах (цебто відповідні пересунення годин та зменшення годин навчання інших предметів—можна сміливо твердити, що саме зменшуватимуть поступово кількість годин навчання української мови); збільшення в об'ємности й в інтенсивності навчання російської мови й літератури в усіх клясах загально-освітніх середніх шкіл, як і в усіх інших типах середніх шкіл; введення навчання російської мови від дошкілля починаючи, як вже було перше підкреслено протягом усіх років навчання усіх середніх шкіл; поліпшення методики викладів російської мови у школах, як і в позашкільному навчанні і вивченні цієї мови (курси для дорослих і т. п.); видання нових і кращих підручників мови, методики її навчання, а також видання словників і творів російських клясиків літератури (все це, очевидно, за рахунок видань українською мовою!). Пригадаємо, що в Україні вже довший час виходить такий методологічний журнал, що його завданням є підвищувати якість викладання і уліпшувати методи вивчення російської мови. Він називається „Русский язык и литература в школах УССР"; уряджування конкурсів-змагань у вивченні російської мови, свого роду стахановщини, на кращих читців та написання школярами тематичних творів російською мовою; організування олімпіяд (на терені школи, а дальше між школами: районів, областей і цілої республіки) для школярів-змагунів із знання російської мови та літератури; і вкінці, забезпечення матеріяльної бази для виконання цього завдання, цебто устаткування мовних лябораторій та забезпечення їх лекціями мови на магнітофонній стрічці, чи платівці, забезпечення шкіл підручниками та російськими книжками шкільних бібліотек.

Якщо навіть дуже поверховно познайомитись із цими плянами „мовної п'ятилітки" сучасного режиму в Україні, стає ясно, що йдеться про фронтальний і тотальний наступ російщини на українське слово, на українську мову, на душу народу.

Коли ці пляни й заходи будуть послідовно здійснюватись, а сьогодні не бачимо сили, що їх спинила б, то

(Закінчення на стор. 3)

Степан Чорний

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ ЖУРНАЛУ „ЖИТТЯ І ШКОЛА"

У цьому році минає 25 років від появи першого числа науково-педагогічного журналу „Життя і Школа". Журнал цей, — редактором, друкарем і видавцем якого є відомий наш учений проф. д-р Василь Луців, — на протязі 25-ти років був трибуною педагогічних порад, давав і дальше дає педагогам і науковцям дуже часто передруки рідкісних і майже недоступних джерельних матеріялів, що їх можна знайти чи не виключно на полицях приватної бібліотеки проф. В. Луцева. Двадцять п'ять років життя українського журналу на еміґрації це не жарт. Скільки енергії, любови, невсипущої праці мусів вкласти видавець, щоб цей журнал появлявся реґулярно; а коли до цього додати ще й фінансування цього журналу, то справді треба подивляти редактора й видавця д-ра В. Луцева, який вкладає багато грошей, щоб продовжувати появу цього єдиного в діяспорі українського педагогічного журналу.

Журнал „Життя і Школа" продовжує виховні традиції учительських організацій та установ XIX та XX століть, якими були Українське Педагогічне Товариство, „Рідна Школа", Учительська Громада, Взаємна Учительська Поміч тощо.

Воєнна завірюха змусила багатьох із нас покинути рідні землі і поселитися у різних країнах вільного світу. Найбільше українців поселилося в Америці й Канаді. У Канаді постало Об'єднання Українських Педагогів Канади під керівництвом д-ра І. Велигорського, проф. В. Кривоуса, д-ра В. Луцева, проф. З. Зеленого й інших невсипущих працівників у царині українського шкільництва.

Д-р В. Луців був ініціятором видавання органу ОУПК (Об'єднання Українських Педагогів Канади) та став відповідальним редактором у 1955 році. Одначе фінансові недобори були причиною того, що управа ОУПК припинила видавання журналу по кількох роках. Головний редактор д-р В. Луців не міг погодитися з таким становищем. Він у порозумінні з ОУПК продовжував видавання журналу на власну руку. Спочатку журнал виходив під назвою „Учительське Слово", згодом назву змінено на „Рідна Школа", а відтак на „Життя і Школа".

Деякий час журнал виходив із своїми додатками „Учительське Слово" та „Рідна Школа". За 25 років існування журнал „Життя і Школа" вийшов уже у 180 числах.

Своїм змістом журнал „Життя і Школа" — це солідний виховний періодик присвячений батькам, учителям, шкільній молоді та усім тим, кому ще залежить на доброму вихованні української молоді у національному дусі. Переглядаючи числа цього журналу, ми знаходимо багато статтів про національне виховання молоді, про шкідливість алькоголю й куренння, про те, як плекати любов до мистецтва, історії й культури, народних традицій тощо.

„Життя і Школа" — гарно ілюстрований журнал. На кожній обкладці, а також і всередині знаходимо ілюстрації наших визначних діячів, світлини з життя шкіл, молодечих організацій та наших національних свят і академій.

Наприкінці цієї статті треба підкреслити дуже невідрадний факт, що наше громадянство належно не підтримує цього педагогічного журналу. На сторінках нашої преси багато пишеться про виховання нашої молоді та збереження її при своїй вірі й національности, про те, що наша молодь так мало цікавиться українською культурою, історією, не розмовляє по-українському, а так мало самі робимо для цієї справи. Навіть жаліємо вислати до редакції журналу „Життя і Школа" п'ять долярів на рік. Бож „Життя і Школа" допомагає виховувати молодь, учить і дає розумні поради у педагогічних справах.

Треба сподіватися, що в двадцятип'ятиріччя журналу „Життя і Школа" українське громадянство зрозуміє, яку велику виховну працю зробив цей журнал на протязі свого існування і підтримає його матеріяльно. Виховні установи та управи шкіл українознавства подбають про те, щоб цей журнал передплачували й читали батьки й учителі українознавчих шкіл, бо без матеріяльної підтримки дальше видавання журналу загрожене.

Іван Р. Костюк

„ОЙ, ВПАВ СТРІЛЕЦЬ"...

(Пам'яті Михайла Островерхи)

[1]

У вівторок, 17-го квітня ц.р., у своєму помешканні в Брукліні, Н.Й., помер несподівано на удар серця, на 82-му році життя, багатого в добрі діла для добра Батьківщини — сл.п. ред. Михайло Островерха. Похоронні обряди почалися у середу й Страсний Четвер, 18-го й 19-го квітня 1979 року в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

Парастас і Панахиди в обидва вечори відправили: о. д-р Володимир Ґавліч, о. д-р Мелетій Войнар, о. крилошанин Любомир Мудрий й о. Лаврентій Лавринюк. Покійного прощали: Від СУЖА — ред. Ольга Кузьмович, від українських вояків і приятелів — ред. Іван Кедрин, від парафіян церкви св. Миколая в Брукліні — д-р Осип Оришкевич, від мистців — маестро Михайло Черешньовський та від українських комбатантів — п. М. Манацький. У Велику П'ятницю, 20-го квітня ц.р., після Заупокійного Богослуження в церкві св. Миколая в Брукліні, на якій Померлого, як прикладного члена цієї парафії прощав о. крилошанин Л. Мудрий, тлінні останки були перевезені й поховані на Свято Андріївському цвинтарі в Савт Баунд Бруці, Н.Дж.

У Заупокійній Тризні, яка відбулася в парафіяльній залі церкви — пам'ятника св. Андрія Первозванного, взяли участь: вдова по померлому, — п-і Олена Островерха, рідна сестра сл.п. Михайла — п-і Іванка Мулькевич із Торонто, найближчі члени родини та лише мала горстка друзів і приятелів Покійного. У вічний похід перед Престолом Всевишнього прощальні слова сказали: д-р Роман Осінчук, подаючи у вибагливих словах перекрій життя й заслуги Покійного, маестро Михайло Мороз, який дружив з Покійним з давніх часів, схарактеризував письменницьку й мистецьку діяльність свого друга, мгр Ярослав Рак, що прощав покійного від В-ва „Червона Калина" й пластун сеніор, ЛЧ Іван Р. Костюк від ОУМ „Пласт" і друзів — пластунів, пересмців безсмертної слави леґіону УСС, від себе особисто, як довголітнього приятеля й від найближчих друзів Покійного, що взяли участь у похоронах. За дозволом вдови, пані Олени й погодженням приявних на тризні учасників похоронів, останній промовець запрезентував приявним живе слово померлого, награне на магнітофонній стрічці, в суботу, 31-го травня 1975 року, під час Ювілейного Вечора, що його влаштувала Пластова Станиця й Управа Українського Народного Дому в Трентоні, Н.Дж., в пошану тоді ще живого й життєрадісного усусуса й редактора Михайла Островерхи. Протягом 15-ти хвилин, неначе живий, промовляв до приявних на тризні тількищо похований тут, на цвинтарі, а в 1975 році ще живий Ювілят. Немов би козак, стрілець, що прощався зі світом, він розказував своїм слухачам про грозна Червоної Калини, що раз-у-раз падають на землю там, на нашій не своїй землі та тут, здавалось би, щасливій американській землі...

Своїми добірними словами він згадував про бої УСС на Маківці, про переможні походи тих, що піднімали Червону Калину в 1914-1920 роках і тих, що полягли в боях за Україну й поховані у стрілецьких могилах на безлічних цвинтарях знеможеної, але нескореної Батьківщини... З магнітофонної стрічки лились, неначе перлини, нанизані на мистецьке намисто, теплі слова — згадки про друзів — усусусів: П'єрра Постолка, Льоня Лепкого, Романа Купчинського, Михайла Гайворонського, Миколи Угрина-Безгрішного, Івана Іванця, Петра Франка, Гриця Коссака, Осипа Назарука, Василя Софронова-Левицького, Богдана Карпевича, Никифора Гірняка, Сеня Ґорука, Івана Чмоли, Степана Шухевича, Романа Сушка, Дмитра Вітовського, Андрія Мельника, Юна Навроцького, Михайла Мінчака, Федя Черника, Івана Цяпки-Скоропада, Михайла Матчака, Мирона Заклинського, Моля Голубця, Дмитра Палієва, Осипа Полотнюка... Неначе живі, перед слухачами виринали постаті славних усусусів — жінок: Софії Галечко, Олени Степанівної-Дашкевич, Василини Ощипко, Павлини Рисівної й завжди ще молодої Гандзі Дмитерко-Ратич...

Пані Олена Островерха подякувала усім промовцям й учасникам похоронів. Д-р Роман Осінчук, що проводив тризною, закрив її пригадкою, що замість квітів на свіжу могилу, бажанням родини є складати добровільні пожертви на Патріярший Фонд — Святу Софію й на Фонд Допомоги Воєнним Інвалідам. Стрілецькою піснею Богдана й Льоня Лепкого „Видиш брате мій" — закінчено сумні похоронні обряди того, що все своє життя жив з Богом у серці й Україною на устах, що трудився для неї зі зброєю й пером у своїх талановитих руках та що мав голубине — люб'яче серце для всіх та слядів у серця ближніх.

* * *

З бл.п. ред. Михайлом Островерхою ми були знайомі ще з давніх, добрих часів у Львові. Як секретар Т-ва „Відродження", я густо-часто заходив до В-ва „Червона Калина" на вул. Зіморовича. Як пластун-прогульковець, не раз зустрічався з паном Михайлом в будинку Т-ва Письменників і Журналістів ім. Івана Франка в Камені Добоша, в Карпатах, де він був господарем. Як студент-музикант, разом з покійним „Ябцьом" — Льоньом Яблонським та нашою студентською оркестрою „Ябцьо джаз", ми не раз пригравали до танців елеґантному редакторові на „Молодій Громаді" при вул. Косцюшка у Львові, на Річних Вечерницях „Червоної Калини" та „Бесіді", в Народному Домі й Касині Поштовців при вул. Японській, чи під час вакацій в „Живці Черче" біля Рогатина... В часі війни ми зустрічалися у Львові й Кракові, де він редаґував тижневик для українського вояцтва в рядах Галицької Дивізії СС. — „До Перемоги". Наші шляхи сходилися й після війни, в Німеччині та продовжувалися й тут в ЗСА.

[Продовження буде]

У поклоні меценатові

Володимир Юрковський — один з найбільш визначних меценатів, що створив в Гарвардському університеті стипендійний та видавничий фонди свого імени для українських студій, хоча помер в 1975 році, одначе він живе й житиме повік у вдячній пам'яті української спільноти.

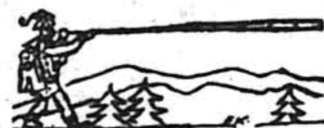
Старанням ФКУ кожнорічно отці душпастирі — духовні опікуни ФКУ служать Заупокійні Святі Літургії, в яких згадується ім'я цього видатного бенефактора враз з проханням до Всевишнього Бога про вічну радість для душі бл. п. Володимира.

У травні ц. р., співдиректор УНІГУ, проф. Ігор Шевченко поклав на скромну могилу цього великого українця китицю квітів. Могилу Покійного часто відвідують студенти й професори Гарварду, члени ФКУ та молодь.

У 1976 році видано спеціяльну книжечку присвячену В. Юрковському, в якій надруковано докладний життєпис того бенефактора, документи та знімки.

На знімці при могилі Володимира Юрковського (зліва): проф. І. Шевченко, докторантка Наталія Пилипюк (перша стипендіянтка фонду Юрковського), інж. Андрій Пащук (член ГЕ ФКУ).

Міжокружна Конференція Учительок Дошкілля у Рочестері

Дня 31-го березня ц. р. у Рочестері заходом Виховної Референтури при Головній Управі Союзу Українок Америки та співучасті Округи Північного Ню Йорку, відбулася Міжокружна Конференція Учительок Дошкілля.

Голова Окружної Ради Іванна Мартинець відкрила цю конференцію, привітавши гостей, а саме: Ірину Лончину з Детройту — виховну референтку Головної Управи СУА, Дану Дику з Чікаґо, довголітню учительку дитячої Світлички та члена Виховної комісії виховної Референтури при Головній Управі СУА, як рівнож Анастасію Смеречинську, члена такої ж самої Виховної комісії. У дальшому вона привітала прибулих членок позамісцевих Відділів СУА з Боффало і Вотервліту, як теж членок 46-го і 47-го Відділів СУА. Голова вітала також учасників конференції — а саме учительку дитячого садочка при православній парафії св. Покрови Галину Ситник, учительок Рідної Школи з директоркою Надею Трач, учительок світличок, та виховників молодечих організацій.

Ведення програми вона передала виховній референтці Окружної Ради Марті Стасюк, членки 97-го Відділу СУА в Боффало, яка подавши до відома присутнім програму конференції, попросила до вступного слова Ірину Лончину. Пані Лончина з'ясувала стан української мови серед нашої дітвори. Останні спостереження виказують, що наші діти щораз менше і щораз гірше говорять по-українськи. Цьому лихові треба конечно зарадити. Тому, що навчання мови починається у найранішому віці дитини — дома, а опісля у Світличці, нам потрібно, щоб це перевести практично усю свою увагу зосередити на допомозі світличкам. Потрібно вжити всіх методів і засобів, включити батьків та виробити загальну пошану до рідної мови. Сьогоднішня конференція власне мала завдання вказати на всі методи.

Головною доповідачкою сьогоднішньої конференції була Надя Пікас, учителька дитячої Світлички 97-го Відділу СУА в Боффало. Тема доповіді: „Методика Навчання Української Мови у Світличці". Доповідь підготована дуже докладно та оригінально, була ілюстрована численними малюнками, допоміжними предметами та грами. Все, від першого речення, до останнього, вказувало, як навчити дітей української мови. Тому, що дитина, маючи 6 років, вже навчилася мови і вже нею говорить, треба змалку, ще в заранні молодого віку, починати цю мову вчити. І саме Світличка є цим місцем, де вона тієї мови вчиться. Світличка — повинна бути школою для дітей, бо вони знають, що школа, це щось поважне, велике, бо їхні брати і сестри ходять туди. І так, як до школи, потрібно до лекцій підготовлятися солідно і використовувати кожну хвилину на навчання мови. Дуже важлива є азбука, показування та називання різних предметів які починаються із даної букви. Шляхом частих повторювань слів і назв, дитина засвоює собі щоразу нові назви і в той спосіб вчиться мови. Пісні та гри повинні також бути включені, як рівнож навчання коротеньких віршиків.

У дискусії над рефератом усі погодилися з тим, що це була першорядна доповідь, яка повинна бути передрукована і вислана для використання усім учителькам дитячих світличок.

Після перерви на полуденок, Надя Пікас практичною показовою лекцією показала, як виглядає навчання української мови. Усі діти були дуже лекцією зацікавлені, реаґували на всі нові предмети, докладно виконували доручення учительки, яку вони сьогодні вперше побачили. Це, однак, не перешкоджало їм бути чемними і уважливими. Заслуга в цьому учительки Марти Елиїв та її помічниць Христі Ґалуги, Віри Міллер та Соні Трач, які зуміли на такому високому рівні поставити навчання у рочестерській Світличці.

Не менше захоплені лекцією були присутні, які після лекції перейшли до сусідньої кімнати для переведення дискусії Під час дискусії забирали голос: Дана Дика, Петро Лещишин, учитель „Рідної Школи" Галина Ситник, учителька дитячого Садочка церкви св. Покрови Марія Крамарчук, Ґалина Снігур, п. А. Смеречинська, Надя Трач та інші.

Усі погоджувалися в тому, що потрібно викликати пошану до української мови, що в слід за цим викличе пошану до української нації. Треба й переконати батьків, щоби вони самі більше уживали української мови, а якщо вони її не дуже добре знають, допомогти їм в цьому, передаючи дітьми віршики, чи пісеньки, які вони повинні навчити дітей вдома.

Другою доповіддю була „Практичне заняття у Світличці", яку виголосила Дана Дика. Діти повинні мати якнайбільше нагоди говорити українською мовою, повинні вчитись напам'ять віршики, пісні, пізнавати і називати предмети українською мовою. Повинні говорити виключно по-українськи у Світличці, а також батьки повинні говорити з ними по-українськи їдучи автом, або коли з ними перебувають. Є багато допоміжних середників, при допомозі яких можна у Світличці навчити дітей української мови. Не всі вони є, щоправда, українського видання, але й ці, які видані англійською мовою, можуть їх відповідно поправити, переписати і змінити деякі букви, бути використані. Власне такі допоміжні середники, які є в оригіналі американські, але вже поправлені на українські, п-і Дика привезла із собою і присутні мали нагоду з ними запізнатися.

Після доповіді та дискусії прийнято постанови конференції: перш за все, усі погодилися, що: навчання у Світличці може відбуватися тільки українською мовою; проводити з батьками дискусійні вечори, як виховувати дітей для України; Світличка повинна бути приманлива для дітей, тому треба її забезпечити найкращими допоміжними середниками та матеріялами; користати з американських видань, пристосовуючи їх до української мови; видати магнітофонну ленту з маршами і дитячими пісеньками, можливо співаник; подумати про ведення світличок в день, три рази в тиждень, підшукуючи матерів, які мають там своїх дітей, щоби вони ці світлички провадили.

На цьому конференція закінчилася.

Голова 47-го Відділу СУА запросила присутніх на спільну вечерю, яку підготовили господарські референтки 47-го Відділу в Рочестері. Під час вечері, гості, замість оплати за вечерю, склали добровільні датки, які передано як дар для місцевої Світлички.

Мирослава Приймак

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Нагороди студентам Україністики у Манітобському університеті

У минулому (1978-79) академічному році одержали стипендії й нагороди наступні студенти україністики на Славістичному відділі Манітобського університету: Петро Залуцький (500 дол.) — Стипендія Кредитової Спілки „Карпатія" в Вінніпеґу; Оксана Хоптяна (250 дол.) — Нагорода Клюбу Українських Підприємців і Професіоналістів у Вінніпеґу; Анна Шимків (250 дол.) — Нагорода Клюбу Українських Підприємців і Професіоналістів у Вінніпеґу; Марта Чучман (200 дол.) — Нагорода Комітету Українок Канади, Відділ у Вінніпеґу; Линн Тимко (100 дол.) — Пропам'ятна Нагорода Ю. Елендюка; Кеннет Маленко (200 дол.) — Нагорода Читальні „Просвіта" в Вінніпеґу; Дарія Лісняк (200 доларів) — Пропам'ятна Нагорода В. Ратуського; Мерілін Маленко (100 дол.) — Пропам'ятна Нагорода А. і Г. Руданів; Люба Демко („Етимологічний словник") — Нагорода Я. Б. Рудницького; Андрій Бережницький (100 дол.) — Нагорода Анастасії Савули; Надія Дубик (100 дол.) — Нагорода Василя Свистуна; Марта Шепертицька (100 дол.) — Нагорода Українського Народного Союзу; Керолін Щур (100 дол.) — Нагорода Союзу Українок Канади; Ніна Мельницька (150 дол.) — Нагорода Об'єднання Жінок Ліги Визволення України у Вінніпезі.

У 1979-80 академічному році на Славістичному відділі будуть такі наступні курси: 52.091 Вступний курс української мови, 52.125 Середній курс української мови, 52.239 Українська цивілізація (англійською мовою), 52.248 і 52.249 Стилістика і композиція, 52.250 Вступ до української літератури, 52.251 Українська мітологія, 52.252 Українські звичаї і обряди, 52.363 Український роман, 52.364 Сковорода і Шевченко, 52.447 Старослов'янська мова, 52.449 Методологія наукових дослідів, 52.456 Історія української мови, 52.457 Староукраїнська література, і 52.459 Модернізм в українській літературі. Крім повищих будуть курси й семінари для студентів-аспірантів.

Н. Н.

НА СТОРОЖІ РІДНОГО...

(Закінчення зі с тор. 2)

постає направду велика небезпека для збереження української національної субстанції. Про це М. Добрянський висловився так: „Комуністичний режим в Москві присудив українську мову на загибель. Це — один з найбільших злочинів 20-го сторіччя в ділянці культури". (див. Його Юнко, Юначе!, Слово, Листок Зв'язку УПС, рік XXI, ч. 1/88/, січень-березень 1979)

Тут варто завдати собі питання: яка остаточна ціль такого мовного наступу із боку росіян?

Відповідь на це питання, з одного боку, більш чим очевидна: виховати — хай і повільним темпом (з огляду на те, що українська мова ще цілком не виключається, як мова навчання у школах) — кілька поколінь молоді в так зрусифікованім дусі, щоб для них українська мова стала не першою, а другою, і вкінці — непотрібною. А тоді перестати взагалі її вчити в школах. Якщо так станеться, то українська мова стане ще однією мертвою мовою.

Із другого боку можна сказати, що відповідь на це питання скомплікована, бо її належало б шукати в сучасних складних внутрішніх процесах самої імперії СССР, як і в структурі міжнародних відносин сучасного світу. Та це дещо зашира тема і над нею не будемо застановлятись. Варто, однак, згадати, що росіяни здають собі справу з того, що народів азійської частини СССР їм не зрусифікувати (вони й не хочуть!), а це означає конечну втрату цього простору в майбутньому. Натомість, вони розраховують на те, що українців і білорусів таки можна поглинути при сучасній техніці засобів комунікації та завдяки економічній і політичній структурі імперії. Тим самим все ще велика частина імперії буде врятована. За цим промовляють і об'єктивні історичні арґументи. Бо в минулому найкраще задержали були свою національну окремішність народи, які відрізнялись від своїх окупантів расовими особливостями, релігією (не віровизнанням) і мовою. У випадку росіян і українців — на перешкоді — головним чином мова. От і пояснення цього сучасного російського наступу на українську мову.

III

Пляни на „знищення Руси-України" не нові. Кували їх і в минулому. Та все таки народ пережив. Сподіваймось, що й останні пляни вирвати душу народові — не будуть здійснені. Сподіваймось, що наріл найде в собі досить сили, щоб оборонити свій найбільший скарб, яким є Слово Огненне.

Але на нас спадає великий обов'язок допомогти й самим стати оборонцями рідної мови і тут, і там. Знову дозволю собі зацитувати друга Добрянського: „Українська громадськість у діяспорі не може залишитись пасивною супроти тієї русифікаторської кампанії, яка шаліє на Україні". (Див. цитований вже „Наш Голос"; квітень 1979-.

Треба зробити чотири речі:

1. Провести освідомлюючу роботу серед еміґрації про заміри катастрофи та загрозу самобутности українського народу. Ціла діяспора повинна в цьому співпрацювати і то на протязі багатьох років у майбутньому.

2. Довести до відома цілого цивілізованого світу (всіми можливими й доступними засобами) ці заміри лінґвіциду супроти вповні розвинутої мови, великого й культурного народу.

3. Дати піддержку всім тим нашим братам і сестрам в Україні, які стають в обороні рідного слова, вказуючи, що вони можуть розраховувати на нашу постійну й успішну допомогу.

4. Всіми можливими способами пробувати перешкодити окупантові здійснити його пляни. Зокрема в цьому році, який є Міжнародним Роком Дитини, треба почати інтенсивну боротьбу за збереження рідної мови української дитини.

Чому в тій справі цим нашим словом звертаємось до пластунів? Тому, що: ми є молодеча організація, у виховній системі, якої рідна мова відіграє основну ролю; почерез наше членство можемо впливати на інші організації й загал суспільства, спонукуючи його до відповідної дії в тій справі; і ми самі є українськими громадянами й стати в обороні Українського Слова — це наш святий обов'язок.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Українська мова в Центрально-Мічіґенському університеті

В осінньому семестрі 1978-79 навчального року було запроваджено в Центрально - Мічіґенському Університеті Підвищений Курс Української Мови, а в зимовому семестрі — курс для „початківців", що його відвідують переважно студенти українського походження. Ці курси (з елементами української культури) провадить професор д-р Микола Степаненко, що є також дорадником Українського Клюбу „Київ", зорганізованого ще вісім років тому. Протягом минулих років Клюб „Київ" влаштовував відповідні виставки й імпрези зокрема в рамках Міжнародного Тижня в стейті Мічіґен. Восени 1972 року гостями Клюбу були молодечі мистецькі групи з Детройту: танцюристи під керівництвом п-і Мотрі Макар-Федірко й молоді співаки й бандуристи під керівництвом панства Ліди і Петра Китастих. Запровадження курсу української мови в цьому навчальному році треба завдячувати у великій мірі діяльності цього Клюбу, що його тепер очолює Григорій Деркач (Воррен-Детройт), син відомого церковного діяча. Клюб допомагав і допомагає в здійсненні програм „Мюнхенського Проєкту". Другого лютого ц.р. сходини Клюбу відбулися в гостинному домі панства Христини й Ігоря Каменецьких, що є професорами Центрально-Мічіґенського університету. Крім членів Клюбу, були присутніми також українці, що працюють або мешкають у цій околиці: викладач ЦМУ мгр Андрій Солоха й інженер великого індустрійного комплексу „Дов Кемікалс" у Мідленді Володимир Шолудько. Один з учасників „Мюнхенського Проєкту", колишній студент ЦМУ, Том Костшева, що мешкав у інтернаті „Рідної школи" в Мюнхені й мав чимало приятелів серед українських студентів, поділився своїми враженнями й спостереженням з „Мюнхенського Проєкту" та висвітлив чимало прозірок із своїх численних подорожей в країнах Близького Сходу, Азії й Латинської Америки.

Клюб поволі зміцнюється й активізується та стає центром притягання інших українців, що мешкають або працюють поблизу — в сусідніх містах і повітах. Нещодавно до Мавнт Плезент переїхала молода родина панства Слави й Павла Сірс. Пані Слава народилася й виховувалася в Канаді. Наступного семестра вона плянує поліпшувати свою українську мову на підвищеному курсі разом із теперішніми „початківцями", а перед Великоднем разом із своїм мужем і з членами Клюбу „Київ" плянує організувати виставку українських писанок в „Ізабелла Банк енд Траст Компані", де працює її муж.

Центрально - Мічіґенський університет є стейтовою школою, що має понад 16,200 студентів, 715 повно затруднених і 115 частинно затруднених викладачів, 126 аспірантів-асистентів і готує спеціялістів з різних ділянок знань та професій. Велику увагу в університеті приділяють також фізичному вихованню. Футбольна й баскетбольна дружини є одними з ліпших в Середньо - Американській Лізі. Головне університетське містечко розташоване на 908 акрах, що забудовані спорудами новітньої архітектури й вигідними гуртожитками, які створюють дуже добрі умови для навчання, мешкання й дозвілля.

Український Клюб „Київ" закликає студентів українського походження активізуватися в його праці й розбудовувати програму українознавства.

Н.Н.

В СУБОТУ, дня 28-го ЛИПНЯ 1979 р.
о год. 7-ій вечора буде відправлена

ПАНАХИДА
за спокій Душ

сл. п. ДАРІЇ з ШУХЕВИЧІВ
і
сл. п. ВОЛОДИМИРА СТАРОСОЛЬСЬКИХ

в церкві СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ в ГАНТЕРІ, Н. Й.
про що повідомляють Кревних, Своякі, Друзів і Знайомих

Діти, внуки і правнук

Ділимося сумною вісткою, що по довгій і тяжкій недузі, дня 24 липня 1979 р.
упокоїлася в Бозі на 74-му році життя

бл. п.
ЯРОСЛАВА КАЛИМОН

ПАРАСТАС — в четвер, 26-го липня, о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Литвин — Литвин, 801 Спрінґфілд Аве., Ірвінґтон, Н. Дж.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 27-го липня, з того ж похоронного заведення о год. 8:30 рано до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, а відтак на цвинтар Gate of Haven у Випані, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Дальша Родина і Приятелі

ПЛ. СЕН. Д-РА ЮРІЯ СТАРОСОЛЬСЬКОГО...

(Продовження зі стор. 1)

Почесна трибуна перед інавгурацією Начального Пластуна.

ви вінками, дві пісні та вежі. „Золота дев'ятка" юнаків пописалася показовим впорядом із пластовими палицями. Того ж вечора відбулися новацький вогник та юнацька ватра.

У неділю ранком у каплиці св. Юрія Архиєрейську Службу Божу відправив стемфордський Владика Василь Лостен в сослуженні пластового капеляна о. Богдана Смика та о. Тараса Лончини, який виголосив проповідь. При кінці Богослужби спеціяльні побажання Начальному Пластунові і Пластові склали о. Богдан Смик і Владика Василь Лостен. Після відспівання Многоліттєвія Ієрархам Церкви, українському народові та Начальному Пластунові розпочався церемоніял введення в уряд Начального Пластуна.

На Мазепинську площу, де уставились хорунжі із прапорами пластових організацій Австралії, Аргентини, Великої Британії, ЗСА, Канади й Німеччини, та пластуни — учасники таборів, ввійшло духовенство, почесні гості і члени пластового проводу, які зайняли місця на трибуні. Після звіту бунчужного Бориса Лози, голові Крайової Пластової Старшини Евстахії Гойдиш вивішено національні прапори під спів пластового гимну. Почесні свідки акту заприсяження, а саме: Владика Василь Лостен, о. Богдан Смик, о. Тарас Лончина, голова Головної Пластової Булави Любомир Романків, голова Крайової Пластової Ради ЗСА Ігор Сохан, голова Крайової Пластової Старшини Евстахія Гойдиш та представники Пласту: Роман Селянський з Аргентини, Ярема Кучинський З Великої Британії та Роман Копач з Канади, станули по середині площі, де голова Головної Пластової Ради Ярослав Гладкий перевів з Юрієм Старосольським присягу Начального Пластуна. Вивішенням прапору Начального Пластуна офіційно розпочато нову каденцію на цьому пості пл. сен. кер. д-ра Юрія Старосольського, який виголосив до приявних своє зворушливе слово. Дефілядою із своїми прапорами, знаменами і тотемами новацтво та юнацтво та їхні виховники віддали честь своєму найвищому ідеологічному провідникові.

Святковий обід для запрошених гостей та пластового проводу відбувся в залі „Білого Будинку".Отець крилошанин Богдан Смик започаткував прийняття молитвою, та попросив Владику Василя поблагословити страви. Голова КПС Евстахія Гойдиш і генеральний секретар ГПБ Віктор Яворський провадили цим спільним обідом, у якому взяли участь наступні представники установ і організацій: Ярослава Рубель — УККА, д-р Іван Флис з дружиною — УНСоюз, Богдан Тодорів — СУК „Провидіння", д-р Олександер Білик — ЗУАДК, Христина Навроцька — СУА, д-р Роман Максимович — НТШ, д-р Іван Коропецький — УВАН д-р Мирослав Драґан — УЛПТА, інж. Богдан Мішко з дружиною — ТУІА, Роман Данилюк — Братство Колишніх Вояків І. Української Дивізії УНАрмії, Юрій Ференцевич — Крайова Управа Бувших Вояків І-ої Дивізії, ред. Ольга Кузьмович — СУЖА, ред. Уляна Старосольська — „Наше Життя", інж. Микола Григорович — УККА повіту Морріс, інж. Орест Ґлют — Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" (Н. Й.) Присутнім був теж о. д-р Богдан Волошин, який не раз приїздить на Пластову оселю правити Службу Божу.

Ряд представників виголосили привіти та побажання Начальному Пластунові, як теж відчитано надіслані письмові привіти. Раїса Мороз у своєму слові висловила надію, що вихованці пластових таборів зуміють зберегти та поширюватимуть українську мову, культуру та традицію. Головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис привітав Начального Пластуна та запевнив Пласт про дальшу піддержку УНСоюзу для пластової виховної праці. Голова ГПБ Любомир Романків подякував усім присутнім від імени пластового проводу, а д-р Юрій Старосольський від себе особисто. Відспіванням „Многая Літа" та молитвою, що її перевів о. Богдан Смик, закінчено ці врочисті святкування.

Урочистості з приводу 1,600-річчя смерти св. Василія Великого

Василіянський Чин, як на протязі довгих століть, так і сьогодні живе ідеалом і духом свого святого Патріярха Василія Великого. У нього — любов життя молитви й активної апостольської праці це найкраща дорога до слави Божої, до власного спасіння та сповнення усіх Божих Заповідей. Тим ідеалом і сьогодні живе Чин Святого Василія Великого, ідеалом любови Бога та ідеалом апостольського життя у службі своєї Церкви й народу.

Ця прецінна спадщина і традиція спонукує Василіянський Чин, щоб відзначити 1,600-річчя смерти свого святого Законодавця Архиєрейськими Літургіями, що їх співслужитимуть Владики враз з духовенством по головних церквах наших американських українських єпархій. Ці Богослуження, крім у травні, відбуватимуться ще у вересні, жовтні і листопаді цього ж ювілейного року.

У неділю, 27-го травня, Владика Ярослав Ґабро і Владика Василь Лостен, враз з василіянськими протоігуменами й ігуменами відслужили Торжественну Божественну Літургію в катедрі св. Николая у Чікаґо. Катедральний хор катедри св. Николая взяв участь у архиєрейській відправі. Визначність постаті св. Василія Великого як Отця Церкви та Засновника чернечого життя були предметом святочної проповіді. Вірні, що взяли участь у Богослуженні, дістали пам'яткову книжечку про св. Василія та Василіянське монашество.

Осінною порою, 30-го вересня, урочисте Богослуження відправиться в церкві св. Юра в Ню Йорку, а 14-го жовтня, Архиєрейська Літургія відправиться в соборі Непорочного Зачаття у Філядельфії. При усіх відправах візьмуть участь Владики українських єпархій в ЗСА, і усі відправи відслужаться в пополудневій порі. Такі догідні години дадуть священикам і вірним з околиці взяти участь та відзначити визначну особу Східньої Церкви та Законодавця монашого життя.

Ювілей смерти св. Василія Великого відзначуватимуть у цілій Церкві. Окремим способом, отці Василіяни обходитимуть ювілей свого святого Законодавця у заокеанських василіянських провінціях Америки, Канади, Бразилії й Аргентини. Відправами, як сказано вище, видавництвом цінних друків у відомих Записках Чина святого Василія Великого, радіопередачами в Америці та через Ватиканське радіо в Україну, де колись Русь-Україна була вкрита густою сіткою василіянських монастирів. Це все буде доказом, що василіянське чернецтво далі продовжує свою апостольську працю, приєднує молодих юнаків, щоб виховати свіжі місіонарські сили, та забезпечити новий доріст священиків для потребуючої Церкви й народу.

Ювілейні святкування із приводу смерти св. Василія Великого будуть завершені при великій василіянській парохії Непорочного Зачаття у Детройті, де вірні враз з народною і вищою школою, та очолювані Владикою Ярославом Ґабром віддадуть останній поклін ювілейного року у місяці листопада.

Охоче і щиро запрошується вірних, щоб взяли участь у цих Богослуженнях, а окремим способом запрошуємо наших священиків, сестер-монахинь до спільної участи у Чікаґо, Ню Йорку, Філядельфії і Детройті.

Богомільні прощі завжди підносили духа народу. Ювілей св. Василія Великого є спасенний час релігійної обнови. Постать св. Василія Великого захоплює уми і душі. У цей ювілейний рік, хай ці урочисті відправи будять інтерес до цієї Постаті, яка заслуговує на увагу цілої Церкви.

Н.Н.

М. Салдана обрано на голову 194-го Відділу УНС в Ню Йорку

Головний організатор УНСоюзу Василь Оріховський вручив довголітньому секретареві 194-го Відділу Євстахієві Манацькому почесну грамоту від Головного Уряду УНС. На фото (зліва): М. Хоманчук, М. Юзенів, В. Оріховський, Є. Манацький, В. Копчинський, С. Диба, Я. Оберишин, П. Гарайда, Ю. Костів, І. Мисько.

У суботу, 17-го березня ц.р. один з більших союзових Відділів в Ню Йорку відбув свої загальні збори, на яких попрощав свого довголітнього секретаря Євстахія Манацького й на нового секретаря, чи радше секретарку, вибрав відому пластову діячку Олександру Юзенів.

Збори відкрив голова Михайло Салдан, вітаючи приявних членів і двох визначних гостей: Василя Оріховського, головного організатора й члена Головного Екзекутивного Комітету УНС та Миколу Хоманчука, головного радного й голову Окружного Комітету Відділів УНС. Привітавши також члена Відділу й голову його Контрольної Комісії та довголітнього головного контролера мґра Івана Винника, запропонував його обрати головою зборів. На секретаря запрошено Михайла Юзеніва. Повстанням і мовчанкою вшановано померлих членів та після відчитання прийнято протокол минулорічних зборів із подякою М. Юзеніву за речево виготований протокол. Після звітів із праці, які склав голова Товариства М. Салдан і секретар Є. Манацький, голова Контрольної Комісії мґр І. Винник склав справоздання з переведеної контролі, яка знайшла книги та касу в повному порядку і тому запропонувала уділити абсолюторію Управі, що збори однодушно схвалили.

Звіти виявили активність управи, її старання за найтруднішу справу, а саме здобування нових членів, належну обслугу членів і прикладне звітування та розрахування із зібраних вкладок із Головною Канцелярією УНС. Після дискусії голова повідомив про виїзд з Ню Йорку з родинних причин секретаря Манацького і склав йому подяку та щире признання за довголітній труд, а головний організатор В. Оріховський вручив йому почесну грамоту від Головного Уряду УНС, при чому привітав приявних і дав ряд порад і вказівок щодо дальшої праці, зокрема заохочуючи управу Товариства до наполегливої участи в кампанії за видатне збільшення членства Відділу й цілого УНС. Опісля, на пропозицію І. Миськова, обрано нову Управу в такому складі: Михайло Салдан — голова, Юрій Костів — заступник голови, Олександра Юзенів — секретар, Ярослав Оберишин — скарбник і Михайло Юзенів — заступник секретаря. На членів Управи обрано Теодора Пітулу — основника Товариства в 1919 році, Петра Гарайду, Стефанію Дибу, Івана Миська і Андрія Винника, а до Контрольної Комісії — мґра Івана Винника — як голову та д-р Ірину Падох і Володимира Копчинського, як членів. До Управи з ранішого тривалого вибору належить також колишній двадцятирічний голова Товариства й довголітній головний секретар УНС, д-р Ярослав Падох. Почесним членом Управи, на пропозицію мґра І. Винника, став також Є. Манацький.

Головний радний і голова Окружного Комітету Відділів УНС М. Хоманчук склав привіт і побажав новообраній управі успіхів у дальшій праці.

Збори передискутували майбутні завдання Товариства й обов'язки його Управи, підкресливши потребу постійної відповідної пропаганди Союзу, яка насвітлювала б його працю для членства, схвалили влаштувати восені святочне відмічення свого 60-ліття й запросити на нього всі місцеві установи, а передусім усі союзові Відділи. Після закінчення зборів Є. Манацький запросив присутніх на прощальну перекуску.

М.С.

ТРИДЕННА МІСІЯ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ ҐЛЕН СПЕЙ

Ґлен Спей, Н.Й. — Тут, стараннями Церковного комітету, з нагоди празника св. Володимира, патрона цієї церкви, відбудеться триденна місія.

У п'ятницю, 27-го липня о год. 7-ій вечора буде перша місійна наука і св. Сповідь; у суботу, 28-го липня відбудеться друга місійна наука і також св. Сповідь, а в третій день, у неділю 29-го липня, о год. 11-ій ранку буде відправлена Служба Божа, а тоді наступить закінчення місії. Проповідуватиме о. М. Перетятко, ЧНІ.

ЗАЯВА ПРЕЗИДІЇ УНДО

Поміщене в „Свободі" звідомлення з Мюнхену, що у 8-ій Сесії УНРади в днях 14-17 червня ц. р. взяло участь УНДОб'єднання, не відповідає правді.

Бо УНДО, як національно-демократична партія взагалі не брала участи у згаданому з'їзді, а панове П. Кашинський, І. Ковальський і В. Федорончук, не є членами УНДО.

За президію УНДО:
О. Яворський — голова
Е. Перейма — секретар

ПІВДЕННІ КОРЕЙЦІ ЗНИЩИЛИ ШПИГУНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ

Сеуль, Південна Корея. — Міністерство оборони Південної Кореї підтвердило, що в суботу, 21-го липня кілька кораблів цієї країни затопили шпигунський корабель комуністичної Північної Кореї біля побережного міста Тонг Йонг. У битві згинуло п'ять членів залоги північнокорейського корабля і два південнокорейські моряки.

Після концерту Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка

Капеле! Радосте моя ненавтішимая ! ... Грицьку Трохимовичу, Петре Гончаренку! Яке ж Ви чудо вчинили у Шестидесятиліття Капелі, закосичивши її весняним квітом — Молоддю ! ... Махине, душе золота, а ти теж подбав про зміну, посадивши побіч себе аж двох молоденьких „басистів"... Капеляни, Орли сизокрилі, куди ж ви знялися?! Яких висот небесних Ви досягли, щоб ширити під Зоряним Возом чумацьку пісню понад степами України...

Кобзо, Бандуро, дружино козацька — нерозлучная! Якими ж чарами тебе о н о в л е н о, що твої струни срібно-золотим переливом солов'їних трелів понеслись по серцях заслуханих і до краю зворушених слухачів, викликуючи в нас сльози і радість і захват і, перш за все, гордість за наш унікальний інструмент!...

Не напишу я „критики" про концерт Капелі. Не втну. Нехай її пишуть ті (фахові критики), що можуть холодно слідкувати за кожним недотягненням (на їх думку), щоб після того на папері пописатися, ніби своїм знанням про музику, а бандуру зокрема, — або підносити досягнення, теж з думкою тільки про себе, тобто про своє всезнайство... Я був тільки одним із тих усіх заворожених слухачів... Пив, пив і впивався до нестями чарами кобзи і пісні, шептавши собі після кожного „номеру" : Господи, яка краса!

Аж по кількох днях після концерту, я знов спустився з висот піднебесного захоплення і став ногами на тверду землю Вашінгтона... Спитаймо тепер себе, Українська Спільното, чому наша Капеля, цей унікальний мистецький шедевр, виступає тільки вряди-годи, та ще й до того виступає вона у звичайних собі шкільних залях, та ще й до того, на сором нам, у напів порожніх залях, та ще й до того майже все з дефіцитом?... А чому вона не виступає постійно, як професійна одиниця, у концертових залях, оперних театрах, по авдиторіях коледжів й університетів, музичних академій, в Білому Домі?... Ми могли б бодай усі спільно з проводами нашими, домагатися цього. Отак серйозно, без обиняків, по-козацьки!...

Роман Левицький